

Sygn. akt II Ca 1529/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, II Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Biernat – Jarek (sprawozdawca)

Sędziowie: Renata Stępińska

Lucyna Rajchel

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2019 roku w Krakowie

sprawy z powództwa S. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 16 marca 2018 roku, sygnatura akt I C 1160/15/K

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Renata Stępińska SSO Katarzyna Biernat-Jarek SSO Lucyna Rajchel

UZASADNIENIE

Powód S. W. w pozwie z dnia 15 kwietnia 2015 r. domagał się zasądzenia od strony pozwanej (...) S.A. w K. kwoty 5.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 2 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa advokackiego.

W odpowiedzi na pozew z dnia 3 czerwca 2015 r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 20 października 2015 r. Sąd Rejonowy wydał wyrok wstępny, w którym uznał powództwo za usprawiedliwione co do zasady.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 r. (sygn. akt: II Ca 219/16) Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny - Odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2018 roku Sąd Rejonowy w pkt I oddalił powództwo, w pkt II zasądził od powoda S. W. na rzecz strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 1.167 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a w pkt III nakazał ściągnąć od powoda S. W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie kwotę 334,13 zł tytułem niepokrytej części wydatków na wynagrodzenie biegłego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód S. W. jest właścicielem nieruchomości tj. działki nr (...) (stanowiącą uprzednio część działki nr (...)), objętej KW nr (...) i nr (...), objętej KW nr (...), położonych w R., gmina Z. (wraz z A. W. na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej). W dziale III księgi wieczystej nr (...) ujawniona jest nieodpłatna służebność przeprowadzenia podziemnych i nadziemnych instalacji energetycznej, gazowej, wodnej, kanalizacyjnej i telefonicznej oraz wstępu na nieruchomości celem dokonywania napraw i konserwacji po działkach nr (...) do działek (...) na rzecz kaźdoczesnych właścicieli i posiadaczy tych działek. W dziale III księgi wieczystej nr (...) ujawniona jest nieodpłatna służebność przeprowadzenia podziemnych i nadziemnych instalacji energetycznej, gazowej, wodnej, kanalizacyjnej i telefonicznej oraz wstępu na nieruchomości celem dokonywania napraw i konserwacji po działkach nr (...) do działek (...) na rzecz kaźdoczesnych właścicieli i posiadaczy tych działek. Na granicy w/w działek znajdują się szafki pomiarowe instalacji elektrycznej. Strona pozwana oświadczyła, że przedmiotowe szafki pomiarowe nie stanowią jej własności ponieważ granica własności znajduje się na zaciskach prądowych w istniejącym złączu kablowym. Pełnomocnik powoda wezwał stronę pozwaną do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda, czego jednak strona pozwana nie uczyniła. Poprzednikiem prawnym strony pozwanej był (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. (działający do dnia 30 czerwca 2004 r. pod nazwą Zakład (...)). W 2001 roku Spółka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. połączyła się ze spółką (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W.. (...) Spółka Akcyjna zmieniła swoją nazwę na (...) Spółka Akcyjna. W umowach o przyłączenie do sieci oraz umowach o świadczenie usług przesyłowych i sprzedaży energii zwieranych pomiędzy poprzednikiem prawnym strony pozwanej, a odbiorcami w R. czyniono zastrzeżenie, że miejsce dostarczania energii i granicę własności stron stanowią zaciski prądowe na wyjściu przewodów od zabezpieczenia w złączu w kierunku instalacji odbiorcy – przy zasilaniu kablem ziemnym lub przyłączem kablowym z linii napowietrznej. Zastrzeżenie takie poczyniono w szczególności także w umowach z osobami, na które zarejestrowane są liczniki zamontowane w skrzynkach pomiarowych lokalizowanych na działkach powoda nr (...), tj. w umowach zawartych z M. C., T. T. (1) i L. G.. Poprzedni właściciel działek nr (...) był inwestorem zamierzenia polegającego na podłączeniu tych działek do prądu, wody i gazu. W wyniku tej inwestycji na nieruchomościach powoda zostały posadowione dwie skrzynki licznikowe oraz skrzynka przelotowa Z3. W późniejszym okresie na działkach powoda zostały posadowione dodatkowe skrzynki, w których znajdują się liczniki będące własnością osób trzecich tj. M. C., T. T. (1) i L. G. – właścicieli działek sąsiednich do których dorowadzona jest energia elektryczna. Zaciski stanowiące granicę własności stron znajdują się w skrzynce Z3A. Od skrzynki przelotowej prowadzone są kable zarówno do skrzynek powoda jak i do skrzynek, w których znajdują się liczniki osób trzecich. Osoby te nie zwracały się do powoda o wyrażenie zgody na posadowienie tych skrzynek na jego działkach. T. N., właściciel działek nr (...), zwracał się do powoda o wyrażenie zgody na podłączenie do swoich działek zasilania w energię elektryczną ze skrzyni przelotowej Z3 znajdującej się na działkach powoda, na co powód wyraził zgodę. Skrzynka licznikowa T. N. posadowiona jest na jego nieruchomości, przez nieruchomość powoda przeprowadzony jest tylko kabel od skrzynki przesyłowej. Ponadto na mocy porozumienia z dnia 15 grudnia 2010 r. zawartego z (...) Spółką Akcyjną powód wyraził zgodę na korzystanie z jego działek w celu wyprowadzenia linii kablowej ze złącza w granicy działek nr (...) oraz budowy linii kablowej na działce nr (...). Na nieruchomości powoda istnieje instalacja elektryczna wraz z betonową skrzynką przelotową Z3. Nad skrzynką przelotową znajdują się dwie skrzynki licznikowe, stanowiące własność powoda. Po lewej stronie skrzynki Z3 zostały dowieszone kolejne dwie skrzynki licznikowe, na których dowieszenie powód nie wyrażał zgody, ani właścicielom liczników w nich się znajdujących, ani też stronie pozwanej lub jej poprzednikowi prawnemu. Skrzynki te nie posiadają betonowego fundamentu i wiszą na skrzynce Z3 w sposób prowizoryczny. Zaciski prądowe stanowiące granicę własności urządzeń przesyłowych dystrybutora energii i odbiorców energii znajdują się w skrzynce Z3. Skrzynki zawieszane w sposób prowizoryczny nie posiadają własnych zacisków prądowych, korzystają ze skrzynki Z3. Strona pozwana dystrybuuje energię przez liczniki znajdujące się w skrzynkach objętych żądaniem pozwu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty, które nie były kwestionowane przez strony oraz nie budziły wątpliwości Sądu. Ponadto Sąd oparł swe ustalenia na zeznaniach powoda, które były jasne, logiczne i znajdowały pokrycie w pozostałym materiale dowodowym w dokumentów. Sąd poczynił również ustalenia w oparciu o sporządzoną w sprawie opinię biegłego sądowego B. B.. Sąd oddalił natomiast wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego do spraw szacowania wynagrodzenia

za zajmowanie nieruchomości oraz pozostałe zgłoszone przez niego wnioski dowodowe, w tym wniosek o zwrócenie się przez Sąd do Urzędu Regulacji Energetyki z zapytaniem czy poza (...) S.A. w K. jakikolwiek inny podmiot zajmuje się dystrybucją energii elektrycznej w miejscowości R. Gmina Z. oraz wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków T. T. (1) i L. G. na okoliczność ustalenia przez kogo zostały wzniesione nielegalne skrzynki na działkach powoda, uznając, że okoliczności, które miałyby zostać stwierdzone za pomocą ww. dowodów nie mają istotnego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powództwo podlegało jednak oddaleniu z uwagi na skutecznie podniesiony przez stronę pozwaną zarzut braku legitymacji biernej. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało bowiem, że strona pozwana nie jest właścicielem szafek pomiarowych będących przedmiotem niniejszego postępowania, w których znajdują się liczniki stanowiące własność osób trzecich w stosunku do stron postępowania.

Sąd wyjaśnił, że powód niezasadnie przyjął, że wszelkie urządzenia z art. 49 § 1 k.c., z chwilą podłączenia ich do sieci urządzeń przesyłowych przechodzą na własność przedsiębiorstwa.

W ocenie Sądu przepis art. 49 nie stanowi natomiast samoistnej podstawy przejścia własności urządzeń przesyłowych, a jedynie przesądza, że z chwilą wejścia w skład przedsiębiorstwa urządzenia przesyłowe tracą charakter części składowych nieruchomości. Ponadto z pojęcia „urządzenia przesyłowe” wyłączone są pewne urządzenia, które stanowią własność poszczególnych odbiorców, jak np. instalacje i urządzenia wewnętrzne znajdujące się w obrębie budynków i lokali. Sąd podniósł również, iż należy rozróżnić urządzenia do doprowadzania lub odprowadzania na urządzenia położone do tzw. zaworu głównego od urządzeń rozprowadzających od zaworu głównego poszczególnym odbiorcom, które wyłączone są z zakresu pojęcia urządzeń przesyłowych. W umowach o przyłączenie do sieci oraz umowach o świadczenie usług przesyłowych i sprzedaży energii zawieranych pomiędzy poprzednikiem prawnym strony pozwanej, a odbiorcami energii w R. czyniono wyraźne zastrzeżenie, że miejsce dostarczania energii i granicę własności stron stanowią zaciski prądowe na wyjściu przewodów od zabezpieczenia w złączu w kierunku instalacji odbiorcy – przy zasilaniu kablem ziemnym lub przyłączem kablowym z linii napowietrznej. Zastrzeżenie takie poczyniono w szczególności także w umowach z osobami trzecimi, na które zarejestrowane są liczniki zamontowane w skrzynkach pomiarowych zlokalizowanych na działkach powoda nr (...). Zaciski te znajdują się w skrzynce przelotowej Z3. Złącze kablowe Z-3 oznaczone nr 7755 i urządzenia przesyłowe biegnące do tego zacisku stanowią zatem własność przedsiębiorstwa przesyłowego, natomiast wszelkie urządzenia które odchodzą od zacisku prądowego znajdującego się w skrzynce Z3 stanowią własność odbiorców, podobnie jak skrzynki które stanowią obudowy liczników energii w nich się znajdujących. Wobec powyższego należy uznać, że zamontowane skrzynki pomiarowe TL 0, TL 1, TL 2 i TL 3 nie są własnością strony pozwanej, ani nie są w jej posiadaniu. Sąd odniósł się do opinii biegłego wskazując, że skrzynki pomiarowe TL 0 i TL 1 stanowią własność powoda, natomiast skrzynki pomiarowe TL 2 i TL 3 są własnością innych użytkowników. Sąd wyjaśnił również, że niewątpliwie energia jest dystrybuowana przez stronę pozwaną przez liczniki znajdujące się w skrzynkach zawieszonych na skrzynce przelotowej Z3, objętych żądaniem pozwu, ale kwestia własności przedmiotowych urządzeń została w sposób jasny uregulowana w umowach o dostarczanie energii zawartych pomiędzy konkretnymi odbiorcami, a dostawcą energii jakim jest obecnie strona pozwana. Strona pozwana zobowiązała się jedynie do zapewnienia dostaw energii elektrycznej do zacisków prądowych na wyjściu przewodów od zabezpieczenia w złączu w kierunku instalacji odbiorców. Pomimo, że energia jest dystrybuowana przez stronę pozwaną za pośrednictwem tego licznika, który znajduje się w przedmiotowej skrzynce, to osobami które korzystają z tej części nieruchomości są odbiorcy energii czyli właściciele tych liczników.

O kosztach w pkt. II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając je od przegrywającego postępowanie powoda na rzecz strony pozwanej. Na zasądzoną kwotę w wysokości 1.167 złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 600 zł, opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, opłata od apelacji w kwocie 250 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika za postępowanie apelacyjne w kwocie 300 zł ustalone jako 50% stawki minimalnej.

W ocenie Sądu ani stan zawilości sprawy, ani też nakład pracy pełnomocnika strony pozwanej nie uzasadniał w ocenie Sądu przyznania wyższego wynagrodzenia niż stawka minimalna pomimo uchylenia wyroku wstępnego. W pkt III

wyroku Sąd nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa -Krowodrzy w Krakowie kwotę 334,13 zł tytułem niepokrytej części wydatków na wynagrodzenie biegłego na podstawie art. 83 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, a to art. 212 § 1 kpc i art. 217 § 1 kpc, poprzez nieuwzględnienie wniosku powoda o zobowiązanie pozwanej spółki do nadesłania wszelkich dokumentów (a zwłaszcza wniosków o określenie warunków przyłącza do sieci, projektów przyłącza i kart technicznych), na podstawie których pozwana spółka wyraziła zgodę na przyłączenie do sieci instalacji znajdującej się w przedmiotowych skrzynkach; art. 217 § 1 kpc i art. 227 kpc, poprzez oddalenie wniosków o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków T. T. (1) i L. G., art 233 § 1 kpc poprzez niekonsekwentną i niejasną ocenę opinii biegłego B. B. - polegającą na uznaniu tej opinii za odpowiednie źródło ustalenia okoliczności istotnych w sprawie, podczas gdy istotny fragment opinii pozostaje oczywiście sprzeczny z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd I instancji; art. 386 § 6 kpc poprzez nieuwzględnienie wskazań co do dalszego postępowania wyrażonych w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 13 kwietnia 2016 roku uchylającego wyrok wstępny Sądu I instancji z dnia 20 października 2015 roku; naruszenie prawa materialnego, a to art. 49 kc polegające, na błędnym przyjęciu, że powołany przepis nie przesądza o własności urządzeń przesyłowych. Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania (w tym kosztów zastępstwa adwokackiego) według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Odpowiedź na apelację złożył pozwany wnosząc o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu, a podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego okazały się chybione.

Wskazać należy, że Sąd Okręgowy uchylił wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 roku wyrok wstępny Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 20.10.2015 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania wobec nierozpoznania przez Sąd Rejonowy istoty sprawy i nakazał ustanie , nie faktu istnienia jakichkolwiek instalacji strony pozwanej na nieruchomości powoda , ale ustalenia czy opisane w pozwie szafki pomiarowe stanowią część składową przedsiębiorstwa strony pozwanej , kiedy zostały wzniesione i przez kogo , czy przez okres objęty pozwem strona pozwana korzystała z nieruchomości powoda bez tytułu prawnego, a w końcu czy strona pozwana i w jakim okresie była posiadaczem w złej wierze.

Wbrew zarzutom apelującego Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę ustalił istotną okoliczność w zakresie tytułu prawnego strony pozwanej do szafek pomiarowych zlokalizowanych na działce powoda i w konsekwencji tych ustaleń uznał brak legitymacji po stronie pozwanej jako adresata roszczeń o zapłatę. Ustalenie takie, sprzeczne z intencją powoda nie stanowi o naruszeniu art. 386 § 4 k.p.c. , a jest wyrazem realizacji zalecenia Sądu Okręgowego.

Uzupełnienie postępowania dowodowego o przesłuchanie świadków T. T. (1) i L. G. na okoliczności podniesione w apelacji , ograniczone do przesłuchania L. G., potwierdziło tylko wnioski Sądu I instancji, że okoliczności związane z posadowieniem dwóch spornych skrzynek oraz dalszą ich eksploatacją , nie mają wpływu na końcowe rozstrzygnięcie, w tym również przekonanie świadka o tym że dysponentem i właścicielem skrzynek zawierających układ pomiarowy jest T., albowiem przekonanie to pozostaje w sprzeczności z zawartą umową. Sąd Okręgowy pominął przy tym dowód z przesłuchania T. T. (2) , albowiem ostatecznie powód nie wykazał by podany przez niego adres świadka był poprawny, nadto wątpliwym jest by świadek ten miał inne informacje, poza posiadanymi przez L. G., a ustalonymi już przez Sąd I instancji okolicznościami, że M. C. był inwestorem zamierzenia polegającego na podłączeniu działek do prądu, wody i gazu, a przedsięwzięcie to dotyczyło kilkunastu działek , których był właścicielem, a które następnie zbywał m.in. na rzecz powoda , L. G., T. T. (1) czy innych jeszcze osób. Okoliczność ta daje podstawę do stwierdzenia, że wzniesienie

instalacji i towarzyszącej mu infrastruktury pomiarowej było przedsięwzięciem właściciela poprzedniego właściciela nieruchomości , w oparciu o zgodę którego wybudowano sieć , jej rozprowadzenie , którego przejawem jest m.in. skrzynka przelotowa (na którą powód wyraził zgodę) Z3 .

Przesłuchanie świadka w istocie nie wniosło nic do sprawy , co czyni ostatecznie chybnym podniesiony zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. , podobnie jak i zarzut naruszenia art. 212 § 1 k.p.c. i art. 217 § 1 k.p.c. poprzez zobowiązanie strony pozwanej do nadesłania wszelkiej dokumentacji związanych z przyłączeniem do sieci instalacji znajdującej się w skrzynce przelotowej.

Niezasadny był też zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polegający na pominięciu stwierdzeń biegłego B. B. , który w ustnych wyjaśnieniach przekonywał o własności strony pozwanej co do spornych skrzynek i liczników, albowiem Sąd I Instancji opar prawidłowo na dokumencie jakim jest umowa , a nie oderwanych od tego dokumentu wyjaśnieniach biegłego , którego zadaniem było wskazanie miejsca zacisków prądowych stanowiących granicę własności urządzeń przesyłowych dystrybutora energii i odbiorców energii , o jakich mowa w zawartych umowach z dnia 19.11.1999 r., 01.12.1999 r., 1.12.1999 r., 24.10.2005 r.

Sąd Okręgowy za prawidłowe uznał zarówno ustalenia jakie w sprawie poczynił Sąd I instancji jak i podzielił wnioski z tych ustaleń wypływające , nie dostrzegając przy tym by doszło do naruszenia art. 49 k.c. Apelujący przytaczając poglądy dotyczące kwestii własności przesyłowych, w tym wyrażone w cyt. w apelacji wyroku Sądu Najwyższego III CSK 85/10 pomija istotną okoliczność, że co do zasady właścicielem urządzeń będących częścią składową przedsiębiorstwa jest przedsiębiorstwo, pomija jednak podniesiona również w tym judykacie kwestię , że urządzenia takie mogą stanowić odrębne rzeczy ruchome i o ich własności zdecydować mogą strony umowy o przyłączenie, a w braku umowy pozostają własnością dotychczasowego właściciela.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana wskazała na zawarte z odbiorcami energii umowy i w ich konsekwencji na ustalenie granicy własności na zaciskach prądowych umieszczonych w skrzynce przelotowej Z3, zatem prawidłowo Sąd I instancji uznał na brak podstaw do kierowania roszczeń finansowych względem strony pozwanej. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy w całości przychylił się do argumentacji prawnej Sądu I instancji , co czyni zbędnym ponowne jej przytaczanie.

Z powyższych względów na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. obciążając powoda obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów zastępstwa przez profesjonalnego pełnomocnika w wysokości ustalonej zgodnie z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Renata Stępińska SSO Katarzyna Biernat-Jarek SSO Lucyna Rajchel